

Oppsummering av innspill i medvirkningsprosessene

Temaplan frivillighet har blitt utarbeidet i løpet av 2023 og 2024, med utgangspunkt i en kunnskapsbasert praksis. Det vil si at arbeidsprosessen og planen baserer seg på forskning, erfaring og brukerkunnskap, som sammen danner kunnskapsgrunnlaget og utfordringsbildet. Kunnskapsgrunnlaget tar utgangspunkt i nasjonal forskning og lokal innsikt. Utfordringsbildet baserer seg hovedsakelig på innspill fra frivilligheten i Bærum som har kommet frem gjennom medvirkningsaktiviteter som er presentert her. Innspillene er også supplert med innsikt og erfaringer fra den interne tverrsektorielle prosjektgruppen og innsikter fra andre relevante temaplaner i kommunen.

Medvirkningsarbeidet har vært gjennomført i tre faser. Denne rapporten oppsummerer innspill som er samlet inn i løpet av medvirkningsprosessene, men er ikke en detaljert, uttømmende oversikt over alle innspill. Det har vært viktig i utarbeidelsen av planen å få innspill fra bredden av frivilligheten i Bærum og ansatte i kommunens tjenester som samarbeider tett med frivillig sektor. Innspillene som er kommet inn knytter seg særlig til kategoriene:

- Samarbeid og samhandling
- Tilrettelegging og rekruttering
- Økonomiske rammevilkår
- Lokaler og arealbruk

Alle innspill er nøye gjennomgått og bearbeidet, men ikke alt vil kunne kjennes igjen i planen. Mye er med, noe er kanskje ikke tatt med i denne omgang, eller vi kan ha tatt i bruk andre ord enn opprinnelig. Alle innspill er satt stor pris på, og vil brukes i det videre arbeidet med oppfølging av planen og arbeidet med frivillighet i Bærum.

Bærum kommune ønsker bred og reel medvirkning i alle planprosesser. Involvering og innspill fra frivillige organisasjoner, lag og foreninger er avgjørende for at temaplan frivillighet blir en relevant og godt forankret plan. Bærum frivillighetsråd har også blitt gitt muligheten til å komme med innspill på råutkastet til temaplan før den ble sendt på intern høring.

«Kartlegging av frivillige organisasjoner i Bærum kommune 2020. Utfordringer, muligheter og samarbeid»

Rapporten er basert på en undersøkelse blant frivillige lag og foreninger i Bærum kommune som ble gjennomført i tidsrommet 17. november - 1. desember 2020. Undersøkelsen er et samarbeid mellom Bærum kommune og Frivillighet Norge. Undersøkelsens utforming bygger på Frivillighet Norges erfaringer og dialog med Bærum kommune. Gjennomføringen av undersøkelsen og utarbeidelsen av rapporten gjort av Rambøll Management Consulting.

Totalt 622 organisasjoner i Bærum kommune ble invitert til å delta i kartleggingen, og fikk tilsendt et elektronisk spørreskjema via e-post. Listen over e-postadresser og organisasjoner ble laget på bakgrunn av Frivillighetsregisteret og kommunens egne lister over foreninger i Bærum.

Foreningene og lagene som har svart, representerer et bredt spekter av frivilligheten i Bærum kommune.

296 organisasjoner leverte inn svar, som gir en svarprosent på 48 %. Respondentene ble bedt om å svare på spørsmål fra fem hovedkategorier: Hva slags type forening de representerer, om foreningens medlemmer, ressurser, og lokaler, samarbeid med andre foreninger, næringsliv og kommune, samt foreningens egne mål og utfordringer.

Av de som svarte på undersøkelsen var kulturorganisasjoner er mest representert (30 %), fulgt av idrettsorganisasjoner (21 %), rekreasjon/sosiale foreninger (14 %), politikk/interesseorganisasjoner (10 %), lokalmiljø/bosted (8 %), helse/sosiale tjenester og internasjonale organisasjoner (6 % hver), tros-/livssynsorganisasjoner (4 %), og "annet" (2 %).

Undersøkelsen ble gjennomført med den hensikt å bistå kommunen i arbeidet med utviklingen og videreutviklingen av sin frivillighetspolitikk og gi et bilde av utfordringer og ressurser blant frivillige organisasjoner i Bærum.

Hovedfunn

Aktivitetsnivå	60 % av organisasjonene har ukentlige aktiviteter eller oftere, spesielt idrettsorganisasjoner og tros-/livssynsorganisasjoner. Medlemsmassen har vært stabil eller økt for 35 % av organisasjonene, mens 29 % har opplevd en reduksjon.
Rekruttering	Det er utfordrende å rekruttere både medlemmer og frivillige, spesielt tillitsvalgte. Hovedutfordringer inkluderer travle hverdager og konkurranse mellom organisasjoner. Effektive rekrutteringsmetoder inkluderer markedsføring, tilstedeværelse i lokalmiljøet, åpne aktiviteter, gratis kurs, og stands.
Inntektskilder	Medlemskontingent (73 %) og kommunal støtte (54 %) er de viktigste inntektskildene. Andre kilder inkluderer fylkeskommunale midler, dugnadsinnsats, leieinntekter, annonsering, arrangementer, salg, kurs, og basarer. 50 % finner finansieringsmulighetene tilfredsstillende, mens 27 % anser dem som dårlige. Forslag på hva som kan lette arbeidet med å skaffe inntekter er blant annet økt støtte fra kommunen og det lokale næringslivet. Videre pekes det på at informasjon om støtteordninger

burde bli mer tilgjengelig og at søknadsarbeid ofte tar lang tid på grunn av byråkrati.

Lokaler	Over halvparten er fornøyde med tilgjengeligheten på lokaler. 15 % eier lokalene selv, 12 % mangler lokaler. De fleste låner eller leier fra kommunen eller private aktører.
Samarbeid	Det er vanlig å samarbeide med andre lag/foreninger og kommunen, mindre vanlig med næringslivet. Samarbeid med kommunen vurderes som mer vellykket enn med næringslivet. 35 % opplever konkurranse fra andre organisasjoner. Vurderingen av samarbeidet med Bærum kommune blir ansett som mer vellykket enn i andre kommuner som er undersøkt.
Frivilligsentralene	13 % samarbeider med Frivilligsentralene, og alle ønsker å fortsette eller utvide samarbeidet. 48 % av de som ikke samarbeider i dag, er åpne for det i fremtiden. Samarbeidet inkluderer lån/leie av lokaler, tilgang til frivillige, markedsføring, og praktisk bistand. Frivilligsentralene blir også trukket frem som en god møteplass for frivilligheten.
Målsetninger	75 % ønsker å rekruttere flere medlemmer, spesielt voksne og unge. 60 % vil utvide eksisterende aktiviteter, og 53 % vil skape nye aktiviteter.
Kommunens rolle	Organisasjonene ønsker finansiell støtte, forenkling av søknadsprosesser, og bedre dialog med kommunen. Økt samarbeid med næringslivet og andre frivillige organisasjoner er også viktig. Økonomiske utfordringer og mangel på menneskelige ressurser er hindringer for å nå overordnede mål.

Rapporten «Kartlegging av frivillige organisasjoner i Bærum kommune 2020. Utfordringer, muligheter og samarbeid» er vedlagt.

Digital innspillsportal

Alle organisasjoner i Bærum ble invitert til å komme med sine innspill til arbeidet med frivillighetsplanen gjennom en åpen innspillsportal. I invitasjonen ble organisasjonene oppfordret til å komme med innspill knyttet til temaer som frivillighetsplanen burde omhandle og konkrete innspill til innhold.

Innspillsportalen var åpen i perioden 14. juni – 1. september 2022. Det kom inn 19 innspill.

Tilskudd	Det ønskes at det gjøres lettere å få informasjon om tilskudd. Det ønskes også at de økonomiske rammene oppjusteres, og at kommunen kan bistå med andre støtteordninger som gratis møtelokaler og utlån av instrumenter.
Kompetanse	Det ønskes at kommunen profesjonaliserer/kvalitetssikrer organisasjonene gjennom å tilby kurs i styrearbeid, prosjektledelse og prosjektsøking.

Lokaler	Enkel og gratis tilgang til kommunale lokaler oppleves å være under press av f. eks. sentralstyring og adgangskontroll i nye bygg. Det ønskes tillitsbasert tilgang til lokaler for det frivillige kulturliv, og at rektorer/eiendom får tilgang på nødvendige ressurser for å tilfredsstille behovet for flerbruk på kveldstid/helger/ferier. Det frivillige kulturliv bør få anledning til å være sin egen tilsynsvakt med nødvendig opplæring i lukke-, låse- og alarmrutiner. Det ønskes også at lokalene i større grad skal være tilpasset formålet med laget/foreningen, slik at f.eks. tilgjengelighet, lagerkapasitet, akustikk og ventilasjon ivaretas. Det er også ønsket om lavere leiepriser.
Administrativ støtte	Det ønskes bistand til administrasjon av det frivillige arbeidet, f. eks. ved å få tilgang til et enkelt regnskapsprogram, og et lokale hvor man kan oppbevare kontorsaker, lagre utstyr og få tilgang til skriver og kopimaskin.
Frivillighets-sentraler	Det ønskes flere Frivillighetssentraler i Bærum fordi kommunen er stor i utstrekning. Det ønskes også å hente ut flere synergier fra samarbeidet mellom kommune og Frivillighetssentral, med tanke på den kunnskapen Frivillighetssentralene har om sivilsamfunnet.
Definisjon støtteberettigede	At definisjonen av støtteberettigete lag skal settes ved ti personer kan oppleves diskriminerende for små enheter i frivilligheten.
Informasjon	Månedlige nyhetsbrev til frivilligheten
Arealbruk	Oversikt over hvilke arealer som kan benyttes til ulike formål
Samhandling	Legge forholdene til rette for økt samhandling mellom ulike kulturuttrykk, mellom profesjonelle og amatører, og mellom kommunen og frivilligheten.
Frivillighetsrådet	Tydeliggjøre hvilken rolle frivillighetsrådet har og skal ha, hvordan man oppnevnes der og hvordan medlemmene der kommuniserer og representerer organisasjonslivet.

Medvirkningsverksteder

Det ble arrangert to medvirkningsverksteder med ulike målgrupper i idéverkstedet i Kommunegården, Sandvika. Temaer for verkstedene var forhåndsdefinerte av arbeidsgruppen og basert på temaene som har fremkommet i kartleggingsrapporten, innspillsportalen og kunnskapsgrunnlaget.

Arbeidsverksted med Bærum frivillighetsråd

Første verksted ble gjennomført 1. november 2023 for Bærum frivillighetsråd. Bærum frivillighetsråd består av representanter fra Bærum Idrettsråd, Bærum Kulturråd, HUMSOS, Bærum Natur- og friluftsråd, Bærum tro- og livssynsforum, Norges Handikapforbund Bærum og frivilligsentralene. Hver av sammenslutningene fikk muligheten til å stille med 2 personer. Hensikten med arbeidsverkstedet var å diskutere frivillighetens behov, muligheter og

utfordringer, se dette i forhold til kommuneplanens fire hovedmål og diskutere samspillet/mulighetsrommet mellom disse.

Oppsummering fra arbeidsverkstedet:

Under følger en punktvis oppsummering av temaer/områder som deltakerne var mest opptatt av:

Samarbeid	• Samarbeid på idènivå - Bedre samspill (i alle faser og på alle nivå) - Opplever at de blir informert, men ikke involvert • Ta på alvor organisasjonenes egne behov slik de selv sier at det er • Legge til rette for større mangfold • Ikke inviter til innspill o.l. uten at det har noen mening – medvirkning forplikter • Større anerkjennelse av frivilligheten • Introduksjon til kommunens tjenester • Lage gode møteplasser • Korte avstander og gode møteplasser mellom frivilligheten, administrasjon og politikken
Økonomi	• Forutsigbarhet i tilskuddstildelingen • Penger/tilskudd • Økonomiske / menneskelige ressurser • Bedre ordninger for lavinntektsfamilier og flyktninger
Lokaler	• Tilgang på egnede lokaler, eks akustikk, volum, geografisk nærhet osv. • Mere lagerplass! • Frivillighetens hus – hvor for eksempel idrettsrådet og kulturrådet sitter sammen, vil smelte bedre sammen • «Nærmiljøhus» for alle aldre
Rekruttering og frivilligpleie	• Rekruttering av frivillige • Ivaretagelse av frivillige • «Åpen dag» (bedrifter, frivillige lag mm.) – frivilligpleie • Speed-friending a la «Frivillighetsbørs» under Byfesten
Kompetanseheving	• Kompetanseheving og kurs; i ledelse i frivillighetsarbeid, søknadsskriving osv

Arbeidsverksted med folkevalgte

Arbeidsverksted for folkevalgte ble gjennomført 26. august 2024 for medlemmer i FRIK, Ungdomsrådet og Eldrerådet. HEVE, ALME, OPUT og Råd for personer med funksjonsnedsettelse var også invitert, men ingen av medlemmene deltok på verkstedet.

Under arbeidsverkstedet ble det holdt en presentasjon av arbeidet med temaplanen, kunnskapsgrunnlag og innspill som har kommet til utfordringsbildet. Deretter ble det lagt opp til arbeid individuelt og gruppevis knyttet til forhåndsdefinerte problemstillinger. Under følger en punktvis oppsummering av innspillene gruppen kom med knyttet til de to problemstillingene:

Hvordan kan vi skape gode og forutsigbare rammevilkår for frivilligheten i Bærum

- **Tilgang til lokaler og uteområder:**
Det er viktig med forutsigbarhet slik at brukerne vet at de har tilgang over tid. Et bedre system for utleie kan hjelpe skolene med å administrere dette mer effektivt.
- **Kontakt med kommunen:**
En enkel og tilgjengelig kommunikasjonskanal med kommunen kan gjøre det lettere for organisasjoner å få veiledning og oppstartshjelp.
- **Markedsføringsplattformer:**
Å ha tilgang til plattformer for markedsføring og rekruttering kan hjelpe organisasjoner med å nå ut til flere og bruke lokale ressurser effektivt.
- **Forutsigbare tilskudd:**
Langsiktige og forutsigbare tilskudd kan gi organisasjoner stabilitet og mulighet til å planlegge fremover.
- **Desentraliserte og rimelige lokaler:**
Tilgang til desentraliserte lokaler, inkludert uteområder og møteplasser, som er billige eller gratis, kan gjøre det enklere for organisasjoner å finne passende steder for sine aktiviteter.
- **Samarbeid mellom organisasjoner og kommunen:**
Å fasilitere og forenkle samarbeid kan føre til bedre utnyttelse av ressurser og mer effektive løsninger.
- **Synliggjøring og anerkjennelse:**
Å rose og synliggjøre innsatsen til organisasjoner kan motivere og inspirere til videre arbeid.

Hvordan kan vi legge til rette for en mangfoldig og inkluderende frivillig sektor

- **Synliggjøring av mangfoldet av frivillige tilbud:**
  - Opprett en digital plattform eller app som samler informasjon om alle frivillige tilbud i kommunen.
  - Bruk sosiale medier og lokale medier for å promotere ulike frivillige aktiviteter og organisasjoner.
- **Øke møteplasser og arenaer mellom frivillige aktører:**
  - Arranger regelmessige nettverksmøter og workshops for frivillige organisasjoner.
  - Opprett felles møteplasser som kan brukes av flere organisasjoner for samarbeid og deling av ressurser.
- **Stimulere til økt aktivitet og tilbud til eldre:**
  - Organiser aktiviteter som er spesielt tilpasset eldre, som hobbygrupper, treningsklasser og sosiale arrangementer.
  - Samarbeid med seniorsentre og frivillighetssentraler for å nå ut til flere eldre.
- **Tilgjengelig informasjon om frivillige tilbud:**
  - Lag en lett tilgjengelig og oppdatert database over frivillige tilbud som er tilgjengelig på kommunens nettside.

- Distribuer informasjonsbrosjyrer på offentlige steder som biblioteker, helsestasjoner og NAV-kontorer.
- Billige eller gratis tilbud og tilgjengelige lokaler for levekårsutsatte:
  - Sørg for at det finnes rimelige eller gratis lokaler som kan brukes av organisasjoner som jobber med levekårsutsatte grupper.
  - Tilby økonomisk støtte til organisasjoner som tilbyr gratis eller rimelige aktiviteter.
- Samarbeid med NAV, BUP, Frivillighetssentralen, seniorsentre osv.:
  - Etabler faste samarbeidsmøter mellom kommunen og disse aktørene for å koordinere innsatsen og promotere frivillige tilbud.
  - Lag felles kampanjer for å øke bevisstheten om frivillige muligheter.
- Dialog og holdningsskapende arbeid:
  - Arranger dialogmøter og seminarer for å fremme forståelse og samarbeid mellom ulike grupper i samfunnet.
  - Gjennomfør kampanjer som fremmer positive holdninger til frivillig arbeid.
- Økonomiske bidrag og støtte til utstyr:
  - Opprett tilskuddsordninger som dekker deltakeravgifter og utstyrs kostnader for frivillige aktiviteter.
  - Tilby økonomisk støtte til organisasjoner som trenger utstyr for å gjennomføre sine aktiviteter.
- Varierte og egnede møteplasser for kulturen:
  - Sørg for at det finnes et mangfold av møteplasser som kan brukes til kulturelle aktiviteter, både sentralt og desentralisert.
  - Tilby rimelige eller gratis lokaler som kan brukes av kulturorganisasjoner.